VALTIONEUVOSTON KANSLIA
STATSRÅDETS KANSLI

Lausunto

VNK
Strategiaosasto

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Viite VNS 5/2018 vp Valtioneuvoston tulevaisuusselonteon 2. osa Ratkaisuja työn murroksessa

Asia **Valtioneuvoston tulevaisuusselonteon 2. osa**

Hallitus antaa kerran vaalikaudessa eduskunnalle yhteiskunnan pitkän ajan valintoja käsittelevän tulevaisuusselonteon. Kunkin selonteon aihepiiri on rajattu politiikkapäätösten kannalta keskeisiin strategisiin kysymyksiin 10–20 vuoden ajanjaksolla. Nyt valmistunut kaksiosainen tulevaisuusselonteko on keskustelunavaus tuleville vuosille. Selonteon käsittelyyn osallistuu hallituksen ohella eduskunta, ja se tarjoaa aineksia myös laajaan yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Nyt annetun tulevaisuusselonteon toisen osan tavoitteena on tunnistaa työhön liittyviä toivottavia tulevaisuuksia, päätöksentekotarpeita sekä yhteiskunnallisia kysymyksiä. Nämä kysymykset ja niiden ratkaisuvaihtoehdot ovat myös tulevien hallitusten pohdittavana ja ratkaistavana. Selonteko on osa pitkän aikavälin päätöksentekoa, jossa keskustelu työn tulevaisuudesta ja murroksesta jatkuu. Tavoitteena on, että koko yhteiskuntaan vaikuttavan ilmiön ratkaisuja voidaan toteuttaa pitkällä aikajänteellä yli vaalikausien.

Julkaisun keskeiset havainnot kiteytyvät seuraavasti: työn tekemisen muodot ja työsuhteet moninaistuvat, mikä edellyttää muutoksia esimerkiksi lainsäädännössä ja sosiaaliturvassa. Työn aika- ja paikkasidonnaisuus heikkenee, mutta muutos ei ole yhtä voimakas tai samatahtinen kaikilla aloilla. Koulutuksessa korostuu jatkuva oppiminen ja tarvitsemme Suomeen kaikki väestöryhmät kattavan, laadukkaan elinikäisen oppimisen mallin. Työmarkkinoiden ja työelämän joustavuus lisääntyy ja toimeentuloon liittyvät kysymykset korostuvat. Yhteiskunnallista keskustelua tarvitaan työn erilaisista ja muuttuvista välinearvoista taloudellisten arvojen lisäksi.

Työn muutos aiheuttaa jännitteitä työn organisoimisen, työn sisältöjen, vaaditun osaamisen, toimeentulon ja työn merkityksen suhteen. Nämä jännitteet on mahdollista ratkaista keskustelemalla yhdessä siitä, minkälaisia työn tulevaisuuksia haluamme tavoitella ja tekemällä pitkän aikajänteen politiikkatoimia niihin pääsemiseksi. Tämän keskustelun virittämisestä vastuu on päätöksentekijöillä.

Tulevaisuusselonteko on valmisteltu valtioneuvoston kansliassa ja siinä on hyödynnetty kansallista ennakoinnin toimintatapaa, joka perustuu jatkuvan, avoimen ja systeemisen ennakoinnin hyödyntämiselle päätöksenteossa.

Liite 1. Ppt-esitys

Lisätietoja: Kaisa Oksanen, johtava asiantuntija
Valtioneuvoston kanslia
kaisa.oksanen@vnk.fi